

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.362/2019/3.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

. Dzsula Marianna előadó bíró

. Gáspár Mónika bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Szőnyi Ferenc kamarai jogtanácsos

Az I. rendű alperes:

A II. rendű alperes:

Az I-II. rendű alperes jogi képviselője: dr. Törzsi Tímea ügyvéd

A per tárgya: vezető tisztségviselő felelőssége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.126/2019/3.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Szegedi Törvényszék 1.P.21.152/2018/18.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű és a II. rendű alperes 2011. szeptember 14-től ügyvezetői és tagjai voltak az R Kft.-nek (a továbbiakban: adós). A felperes 2016. szeptember 1-től végrehajtási eljárást folytatott az adóssal szemben.
- [2] Az adós 2016. december 31. napján fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került.
- [3] Az I. rendű és a II. rendű alperes 2017. január 1. napját megelőzően 5.665.000 Ft tagi kölcsönt, 2017-ben 2.411.000 Ft tagi kölcsönt nyújtottak az adósnak. 2017-ben az alperesek az adós tárgyi eszköz nyilvántartásában 17.380.000 Ft értéken szereplő ingóságait 3.500.000 Ft-ért értékesítették. A befolyt vételárat és

a tagi kölcsönt az adósnak a H Kft. felé fennálló szállítói tartozására, az U Bankkal szembeni hiteltartozásnak a törlesztésére és munkabér kifizetésére fordították.

- [4] Az elsőfokú bíróság az adós felszámolását - a 2017. május 19-én előterjesztett hitelezői kérelemre - 2017. szeptember 18-i kezdő időponttal rendelte el. A felszámoló az adós felszámolási eljárásában a felperes 4.635.591 Ft hitelezői igényét vette nyilvántartásba.

A felperes keresete és az alperesek ellenkérelme

- [5] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. és II. rendű alperesek mint az adós vezetői tisztségviselői a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzetben ügyvezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látták el, és ezzel okozati összefüggésben az adós vagyona 3.500.000 Ft összeggel csökkent.
- [6] A fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját 2016. december 31. napjában jelölte meg. Állította, hogy mivel ezt követően az alperesek az adós tárgyi eszközeit a könyv szerinti értéknél jóval alacsonyabb áron értékesítették, és az abból befolyt vételárból szállítói tartozásokat, illetve - a kezességvállalásukkal biztosított - banki kölcsön visszafizetését teljesítették, a hitelezők érdekeit sértő magatartást tanúsítottak.
- [7] A felperes állítása szerint a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése alapján az adós bevételeiből a hitelezői követeléseket az alpereseknek a Cstv. 57. § (1) bekezdésében meghatározott rangsor szerinti sorrendben kellett volna kielégíteniük.
- [8] Az I. rendű és a II. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatták, hogy az adós a felperes által megjelölt időpontban fizetési képtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Arra hivatkoztak, hogy a szállítói, a munkabér- illetve a hiteltartozás kifizetésére is az adós gazdasági tevékenységének a folytatása érdekében került sor. A banki hiteltartozás esedékes részleteit mindenképpen rendeznie kellett az adósnak, a hitelképessége elvesztése után ugyanis már nem lett volna lehetőségük a továbbműködtetésre. A felperes felé a tartozás kifizetése érdekében részletfizetés iránti kérelmet is előterjesztettek, ez szintén arra utal, hogy a hitelezői érdekeket figyelembe véve jártak el.

Az első- és a másodfokú határozat

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperesek mint az adós vezetői tisztségviselői a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látták el, és ezzel okozati összefüggésben az adós vagyona 3.500.000 Ft-tal csökkent.

- [10] Döntését azzal indokolta, hogy abból a tényből, hogy az adós a meglévő eszközeit értékesítette, nem következik a gazdasági tevékenység folytatásának a szándéka. Az az ügyvezetői magatartás pedig, amely egyes hitelezőket a többi hitelezővel szemben előnyben részesít, a felelősség megállapításának az alapjául szolgál. Azt is az alperesek terhére értékelte, hogy a felperes azért nem engedélyezte a részletfizetést, mert nem teljesítették a hiánypótlást.
- [11] Az alperesek fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.
- [12] A Cstv. 83/R. § (4) bekezdése alapján megállapította, hogy a 2018. július 5. napján indult peres eljárásban a Cstv. 33/A. §-ának a 2017. július 1-je utáni időállapota szerinti rendelkezéseit kell alkalmazni a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:118. §-a mellett. A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy bár az elsőfokú bíróság a Cstv. 33/A. §-ának az ezt megelőző időállapotról vonatkozó jogszabályi rendelkezéseit alkalmazta, ez az eljárási szabálysértés az elsőfokú ítélet mérlegelhető hatályon kívül helyezésére nem ad alapot a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 370. § (3) bekezdése és 381. §-a alapján, ezért érdemben bírálta el a fellebbezést.
- [13] A másodfokú bíróság a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontját az elsőfokú bírósággal egyezően 2016. december 31. napján határozta meg. Ezt ugyanis a felperes keresetlevelében előadott és az alperesek által nem vitatott mérlegadatok alátámasztották. Azt a körülményt pedig, hogy a felperes az előterjesztett részletfizetés iránti kérelemhez nem járult hozzá, a másodfokú bíróság a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontjának megállapítása körében értékelte, az ezt megelőzően befizetett tagi kölcsönrel együtt. Ennek figyelembevételével is maradt fenn ugyanis az adósnek olyan rövid lejáratú kötelezettsége, amely meghaladta a likvid vagy könnyen likviddó tehető vagyonát.
- [14] A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban az a körülmény, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően, de még a felszámolás elrendelését megelőzően az alperesek nem a Cstv. 57. § (1) bekezdés a) - h) pontja szerinti sorrend megtartásával fordították az adós vagyonát a hitelezők kielégítésére, nem szolgál a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősség megállapításának az alapjául. A Cstv. 1. § (3) bekezdéséből következően annak rendelkezései ugyanis - így az 57. § (1) bekezdésének a hitelező kielégítésének sorrendjére vonatkozó kógens szabály is - az adós felszámolási eljárásának időszakára tartalmaz előírásokat. A másodfokú bíróság szerint önmagában az a körülmény, hogy az alperesek nem a felperes követelésének a kiegyenlítéséről intézkedtek a befolyó vételárból, nem hitelezői érdeket sértő magatartás. Ennek során ugyanis nem annak van jelentősége, hogy a hitelezőnek milyen összegű követelése állt fenn és azt ki lehetett volna-e elégíteni az adós vagyonából, hanem

annak, hogy a vezető a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben nem az összes hitelező érdekeit szem előtt tartva járt el, és ezzel okozati összefüggésben keletkezett az adós vagyonsökkenése. Kiemelte az ítéletábra, hogy a felperes sem vitatta, hogy az adós a beszállítója részére, illetve az alperesek kezességvállalásával is biztosított hiteltartozás részleteinek kiegyenlítésére fordította a tárgyi eszközök értékesítéséből befolyt vételárat abból a célból, hogy az adós tevékenységét egy másik - kisebb rezsiköltséggel rendelkező - üzletben folytassa. A perben pedig nem merült fel adat arra, hogy az alperesek saját maguk vagy az érdekeltségükben álló cégek tartozásait rendezték volna, ezért a szállítói, banki tartozások kifizetése nem jogszerűtlen. Ezeket a kifizetéseket a másodfokú bíróság a rendes gazdálkodás körébe tartozónak tekintette, így a hitelezői érdekeket sértő vezetői magatartás mint a felelősség megállapítása egyik konjunktív feltételének hiánya miatt elutasította a felperes keresetét.

- [15] Utalt arra is a másodfokú bíróság, hogy ha megállapítható is lenne az alperesek jogellenes vezetői magatartása, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet után nyújtott tagi kölcsön összege kompenzációval elszámolható.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a vagyonsökkenés mértékének 324.050 Ft-ban való megállapítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az ügyben eljáró másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [17] Kifejtette, hogy a jogerős ítélet sérti a Cstv. 33/A. § (1) bekezdését, a Pp. 263. § (1) bekezdését, a Pp. 279. § (1) bekezdését, valamint a Ptk. 3:118. §-át.
- [18] Érvelése szerint nem helytálló a jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy nem vitatta azt a tényt, hogy az adós működtetése érdekében került sor a kezesi felelősségvállalással biztosított hiteltartozás kifizetésére. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelése alapján állapította meg azt, hogy az alperesek az adós „megmentése” érdekében megfelelő intézkedéseket hoztak, a fizetéseképtelen helyzetben a banki tartozás visszafizetése a hitelezők érdekét nem sértette. Hangsúlyozta, hogy az általa csatolt okiratok alátámasztották azt a tényállítást, hogy mivel az alperesek az adós teljes árukészletét értékesítették, bevétele pedig ezenkívül csak az alperesek által befizetett tagi kölcsönből volt az adósnak, az alperesek célja nem az adós továbbműködtetése, hanem a kezesi felelősség alóli mentesülés volt.
- [19] Állította, hogy az alperesek jogellenes vezetői magatartása a 2.735.050 Ft banki hitel visszafizetése miatt fennáll, amelyből a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben nyújtott 2.411.000 Ft tagi kölcsön kompenzációként történő figyelembevétele után 324.050

Ft az, ami a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti vagyoncsökkenést eredményez.

[20] Az alperesek nem terjesztettek elő felülvizsgálati ellenkérelmet.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[21] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül, és azt az abban hivatkozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

[22] A Kúriának az 1/2013. (II. 28.) Polgári jogegységi határozata szerint a felperesnek a keresetlevélben az állított vagyoncsökkenés mértékét is meg kell jelölnie, és azt a bíróságnak ítéletében összegeként meg kell határoznia. A felperes felülvizsgálati kérelmében a megállapítani kért vagyoncsökkenés mértékét már csak 324 050 forintban határozta meg, ez azonban olyan feltételhez nem kötött nyilatkozat, amelyre a felülvizsgálati eljárásban lehetősége volt [a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 364. § és Pp. 221. § (1) bekezdés a) pontja], ezért a Kúria a felperes által megjelölt hitelezői érdeket sértő magatartások közül már csak a banki hiteltartozás kifizetését vizsgálta.

[23] A felperes arra helytállóan hivatkozott, hogy - a másodfokú bíróság megállapításával szemben - az elsőfokú eljárásban vitatta az alpereseknek azt az állítását (9.számú válaszirat), hogy az adós a tevékenységét egy másik, kisebb rezsiköltséggel rendelkező boltban akarta folytatni és a hitelezői tartozások kifizetésére is erre figyelemmel került sor. A jogerős ítélet e megállapítása azonban nem jelent az ügy érdemére kiható jogszabálysértést, a másodfokú bíróság ugyanis a vezetői felelősség vizsgálata körében magának annak a ténynek tulajdonított döntő jelentőséget, hogy az alperesek az adós meglévő hiteltartozását rendezték. A Kúria ezért érdemben vizsgálta a felperes felülvizsgálati kérelmet.

[24] A felperes a Ptk. 3:118. § -a és a Cstv. 33/A. § 81) bekezdésére hivatkozással állította a hitelezői érdekek figyelmen kívül hagyását. Ennek körében kiemeli a Kúria, hogy sem a Ptk., sem a Cstv. nem határozza meg az „összhitelezői” érdek fogalmát. Azt helyesen mindig a vizsgált gazdálkodó szervezetre jellemző gazdasági, pénzügyi és egyéb adatokból egyedileg lehet feltárni, nem pedig a felperes jogértelmezése szerint. A Ptk. 3:118. §-a alapján a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetben a vezetőnek az adós érdekei mellett kell figyelembe vennie valamennyi hitelező (és nem egy hitelező) érdekét is. Az adós hitelezőinek külön-külön más az érdekük: az, hogy a saját hitelezői igényük kerüljön kielégítésre a többi hitelező „rovására”. Ezzel szemben az adós hitelezőinek az a közös érdeke, hogy a minél nagyobb mértékű kielégítés elérése érdekében kerüljön sor a gazdasági tevékenység mielőbbi befejezésére vagy az adós továbbműködtetésére. A felszámolás megindítását megelőzően nem a Cstv. 57. §-a szerinti kielégítési sorrend szerint kell kielégítenie az adósnak a hitelezők követeléseit.

[25] Az adós és a hitelezők „egymás melletti” érdekének megítélése során

a vezető tisztségviselőnek észszerűen gondolkodó, felelős vezetőként kell eljárnia. Arra kell törekednie, hogy a gazdálkodó szervezet a bevételeiből ki tudja elégíteni a tartozásait. Ha az adós a tevékenységét a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben is folytatja, és nem vállal észszerűtlen kockázatot, de végül sikertelen lesz a próbálkozása az adós megmentése érdekében, az e tevékenység során tett intézkedései automatikusan nem alapozzák meg a vezető tisztségviselő felelősségét.

- [26] A Kúria egyetértett a másodfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján az adott ügyben az alperesek a hitelezői érdekeket nem hagyták figyelmen kívül. Nem az adós gazdasági tevékenységének azonnali megszüntetése állt a hitelezők érdekében, a felperes által megjelölt vezetői intézkedés nem sértette a hitelezők érdekét, az adott tényállás mellett az az adós rendes gazdálkodása körébe tartozott.
- [27] A felperes a Pp. 263. § (1) bekezdésére, a Pp. 279. § (1) bekezdésére és a Pp. 346. § (5) bekezdésére hivatkozással állította, hogy a jogerős ítélet azért is jogszabálysértő, mert a másodfokú bíróság jogszabálysértően mérlegelte a bizonyítékokat.
- [28] A Kúria hangsúlyozza, hogy a felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna; az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH2013.119.).
- [29] Ebből következően tehát azt kellett megvizsgálni, hogy valóban okszerűtlenül mérlegelte-e a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat, melyekből csak a jogerős ítélettől eltérő következtetés lett volna levonható.
- [30] A Kúria megállapítása szerint a jogerős ítélet a rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetése és a maguk összességében való értékelése körében nem sérti a felperes által megjelölt eljárásjogi jogszabályokat. Az alperesek észszerű indokát adták annak, hogy végül miért nem tudták folytatni a közös gazdasági tevékenységet, ezt a nyilatkozatukat Cs T tanúvallomása is alátámasztotta [17. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal]. A felperesnek az a hivatkozása pedig, hogy a kezességük miatt „burkoltan” saját felelősségük alól akartak ezzel az alperesek mentesülni, azért nem foghat helyt, mert ha ez lett volna a céljuk, nem tagi kölcsönt bocsátanak az adós rendelkezésére, hanem közvetlenül fizetik ki a banki hiteltartozást. A másodfokú bíróság tehát a Kúria megítélése szerint jogszabálysértés nélkül mellőzte a vezetői felelősség megállapítását.
- [31] A Kúria mindezekre tekintettel a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján a jogerős határozatot hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [32] Az alperesek elmulasztották felszámítani a felülvizsgálati eljárási költségüket, ezért arról a Kúria a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján

alkalmazandó Pp. 82. § (3) bekezdése alapján nem rendelkezett.

- [33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a vészhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 21.) Korm. rendelet 29. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, mivel a felek közösen nem kérték tárgyalás tartását.

Budapest, 2020. május 26.

. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó, bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró

A kiadmány hitelül: